УДК 658

Івчук М.В., Цимбалюк С.Я.

СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

У структурі сучасної української економіки найбільшу частку займають підприємства переробної, сировинної та видобувної галузей, виробничі процеси яких завдають найбільшої шкоди навколишньому середовищу, що вимагає від національних підприємств формування системи екологічного менеджменту.

Екологічний менеджмент – найперспективніший шлях розв'язання екологічних проблем промислового виробництва, що представляє собою внутрішньо мотивовану ініціативну діяльність економічних суб'єктів, спрямовану на досягнення екологічних цілей і завдань [3, с.312]. Розробка та впровадження систем екологічного менеджменту дає підприємству, у першу чергу, скорочення споживання на одиницю продукції сировини, води, енергії. До інших переваг, що одержує підприємство, можна віднести також економію на витратах, поліпшення якості продукції й виробничих процесів, забезпечення безперебійності виробництва. Слід також зазначити, зменшення обсягу довгострокових зобов'язань підприємства щодо ліквідації збитку, нанесеного навколишньому середовищу, поліпшення умов праці, що веде до посилення мотивації персоналу, й, звичайно ж, поліпшення іміджу підприємства. Систему екоменеджменту слід розглядати як процес, що дозволяє краще систематизувати пріоритети та проекти, а також ідентифікувати проблеми й можливі негативні впливи ще до їх прояву. СЕМ може сприяти зниженню плинності кадрів, удосконаленню системи добору нових співробітників, поліпшенню умов роботи, а також створенню кращого образу компанії в очах клієнтів, постачальників, кредиторів, сусідів і регулювальних органів [3, с.325].

Актуальним на сьогоднішній день є питання стандартизації та сертифікації діяльності суб'єктів господарювання. Дедалі більше підприємств впроваджує та використовує стандарти ISO 14001 для формування системи екологічного менеджменту, що є важливим чинником забезпечення зменшення техногенного навантаження підприємств на навколишнє природне середовище. Дані стандарти визначають, що повинна зробити організація для регулювання впливу на навколишнє середовище, але не зобов'язують як це необхідно робити [1].

На сьогоднішній день сертифікація за міжнародними стандартами ISO не набула належної популярності. Кількість сертифікатів на системи екологічного менеджменту відображено на рис.1.

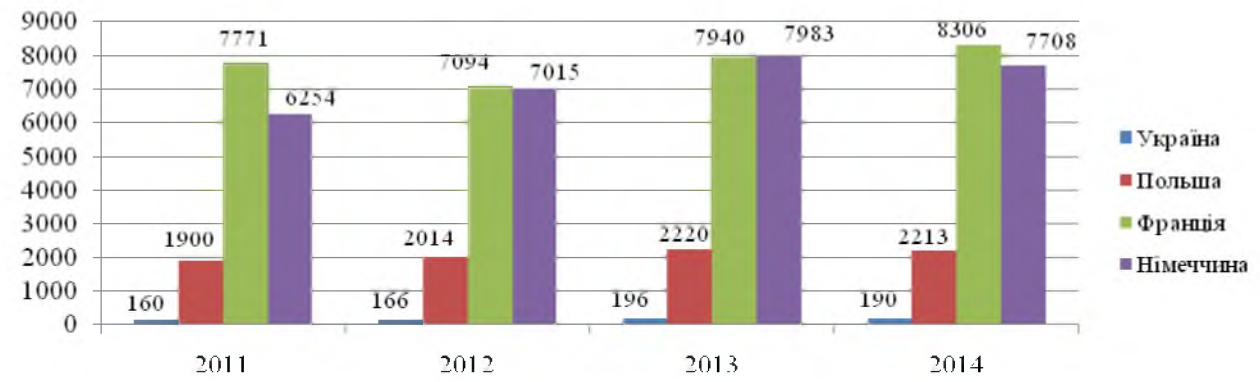

Рис.1. Динаміка кількості сертифікатів ISO 14001 в провідних країнах Європи та Україні, шт.

Джерело: складено автором за даними [2]

Як видно з рис.1 кількість виданих сертифікатів в Україні за період 2013 – 2014 рр. зросла, але незначно, а у порівнянні із кількістю виданих сертифікатів ISO з іншими країнами, то це значення є взагалі мізерними. Українським підприємствам слід звернути особливу увагу на питання формування СЕМ, адже наявність даного сертифікату в першу чергу дозволить автоматично посилити власні конкурентні переваги та забезпечать доступ до міжнародного ринку.

Отже, основним напрямком діяльності українських підприємств на шляху входження у європейський простір має бути створення, впровадження та

ефективне функціонування систем екологічного менеджменту як фактора підвищення конкурентоспроможності підприємств на зовнішніх ринках, у тому числі і європейському.

Список використаних джерел:

1. Національний стандарт ISO 14001. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.arterium.ua/images/content/files/files-ukr/iso-14001-uk.pdf
2. Офіційний сайт Міжнародної організації зі стандартизації ISO. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iso.org/
3. Федулова Л.І. Менеджмент організацій: Підручник / Л.І. Федулова, І.В. Сокирник, В.В. Стадник, М.А. Йохна, О.С. Новиков, Є.Г. Рясних [за редакцією Л.І. Федулової]. – К. Либідь, 2004. – 448 с.

УДК 339:502.3

Ілляшенко І.О.

ЕКОЛОГІЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ МІСТА КИЄВА

На сьогоднішній день ми є свідками процесу екологізації всіх сфер знань, оскільки в контексті людської діяльності існує нагальна потреба перетворень в плані забезпечення сумісності соціального розвитку з умовами та особливостями еволюції природного середовища. Це обумовлено порушенням рівноваги між природою та суспільством. Сьогодні необхідне усвідомлення того, що майбутнє цивілізації залежить від знаходження суспільством оптимального шляху взаємин з природою і тим самим збереження природних основ для життєдіяльності людини, в іншому випадку екологічна криза поглиблюватиметься, створюючи нові проблеми в соціально-екологічних системах різного рівня.

Екологічна модернізація з'явилася на початку 1980-х років. Основоположником вважають німецького соціолога Джозефа Хубера. В

Цвєткова Ніна Миколаївна — *доктор біологічних наук, професор, професор кафедри геоботаніки, ґрунтознавства та екології, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара*

Цимбалюк Світлана Ярославівна — *кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри техногенно-екологічної безпеки, Університет державної фіскальної служби України*

Чорна Тетяна Миколаївна — *кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри техногенно-екологічної безпеки, Університет державної фіскальної служби України*

Шараєнко Ольга Андріївна — *студентка, Університет державної фіскальної служби України*

Шахман Ірина Олександрівна — *кандидат географічних наук, доцент, заступник декана, доцент кафедри екології та сталого розвитк, Херсонський державний аграрний університет*

Шашула Людмила Олексіївна — *кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу проблем економіки земельних і лісових ресурсів, Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»*

Шумінська Марія Ігорівна — *студентка, Університет державної фіскальної служби України*

Яковенко Олена Ігорівна — *студентка, Рівненський державний аграрний коледж*

Якуба Марина Станіславівна — *кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри геоботаніки, ґрунтознавства та екології, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара*

Яроцька Ольга Валентинівна — *кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу економічних проблем водокористування, Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»*

Гамзіна О.М.
«ПОДАТКИ, ЯК ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ» 299

Голінська Т.В., Олексієнко О.І.
ВПЛИВ ЛЮДИНИ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ 303

Голян В.А., Довга І.А.
ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІСКАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ 307

Дубровська Д.С., Мілімко Л.В.
РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ 309

Закорецький В.В., Будник Ю.А.
ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ І ОХОРОНОЮ НПС 314

Зіновчук Н.В., Касперевич Л.В.
ОЦІНКА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ . 316

Зіновчук Н.В., Крохтяк О.В.
ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ЗА ВИТРАТНИМ МЕТОДОМ ... 320

Іваницька А.В., Мілімко Л.В.
ЕКОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТК КРАЇНИ, ОХОРОНА І РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ 323

Івченко А.В., Товста С. М.
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОХОРОНИ І РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ 327

Івчук М.В., Цимбалюк С.Я.
СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ 330

Ілляшенко І.О.
ЕКОЛОГІЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ МІСТА КИЄВА 332

Редакційна колегія:

Авраменко Н.Л. – завідувач кафедри техногенно-екологічної безпеки, к. т. н., доцент;

Желібо Є.П. – д. х. н., професор, професор кафедри техногенно-екологічної безпеки;

Сагайдак І.С. – к. т. н., доцент, доцент кафедри техногенно-екологічної безпеки.

Збірник наукових праць за матеріалами ІІ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи» (ЕПК – 2016), м. Ірпінь, 29 березня 2016 р. – Ірпінь: УДФСУ, 2016. – 442 с.

У збірнику наукових праць розглядаються актуальні теоретичні, методологічні та практичні проблеми економіки природокористування в сучасний період та в перспективі. Значна увага приділена: економічному механізму управління природокористуванням і охороною НПС; інституційно-правовим засадам охорони і раціонального використання природних ресурсів; сучасним видам науково-практичної діяльності в галузі охорони НПС; сталому розвитку України та її регіонів.

Матеріали друкуються в авторській редакції.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

© Університет ДФС України, 2016